

Kvalitetsrapport Resurscentrum Läsåret 2021-2022

Innehållsförteckning

1	Det systematiska kvalitetsarbetet	5
2	Resultat.....	11
3	Analys	38
4	Prioriterade utvecklingsområden.....	40

Anvisning

Förskola

15 september förskolans rektorer klara.

15 september rektors poster klar

Resultat- och kvalitetsdialoger förskola under perioden 15 september – 15 oktober

9 november: Verksamhetschefs inlämning av Kvalitetsrapport (med möjlighet att göra mindre justeringar för aktuell data)

Grundskola

maj- Samtalet som verktyg

30 juni grundskolerektorerna klara (med ev komplettering 15 sept)

v. 35 Resultatdialoger grundskola

30 september områdeschef grundskola

16 september grundskolans rektorer klara.

16 september rektors poster klar

9 november: Verksamhetschefs inlämning av Kvalitetsrapport (med möjlighet att göra mindre justeringar för aktuell data)

Gymnasieskola

15 september gymnasieskola rektorer klara.

30 september rektors poster klar

Resultatdialoger gymnasieskola under perioden 15 september – 15 oktober

15 oktober prioriteringar från poster inlagda i Stratsys SKA-vy

9 november: Verksamhetschefs inlämning av Kvalitetsrapport (med möjlighet att göra mindre justeringar för aktuell data)

Resurscentrum

30 juni enhetschefer klara (med ev komplettering 1 sept)

15 september enhetschefers poster klara

3 oktober avdelningschef klar

17 oktober avdelningens poster klar

9 november: Avdelningschef inlämning av Kvalitetsrapport (med möjlighet att göra mindre justeringar för aktuell data)

Kvalitetsdialoger

BUF skolchef/BUN

14 november: Skolchefens resultatdialog

16 november: Planeringsdag, BUN- Verksamheternas kvalitetsrapporter utgör ett av underlagen

för nämndens planering mot 2023.

2 december: Verksamheternas inlämning av helt färdiga kvalitetsrapporter

Januari 2023: Nämnden beslutar om Huvudmannens kvalitetsrapport med verksamheternas som bilagor

1 Det systematiska kvalitetsarbetet

Anvisning

Syftet med det systematiska kvalitetsarbetet inom Barn- och utbildningsförvaltningen är att skapa resultat för barn, elever och vårdnadshavare samt att i övrigt uppfylla de nationella och kommunala krav och mål som finns för utbildningen. [Barn- och utbildningsförvaltningens riktlinje för det systematiska kvalitetsarbetet](#)

Beskriv hur det systematiska kvalitetsarbetet fungerar avseende;

- Hur gör ni arbetet kontinuerligt och systematiskt (finns aktuellt årshjul så kan det bifogas rapporten)
- Hur skapar ni delaktighet tillsammans med barn, elever och vårdnadshavare?
- Hur förs resultatdialoger i arbetslag och/eller med enskild personal.

Vilka styrkor och svagheter finns?

Under läsåret har Resurscentrum haft två prioriterade utvecklingsområden; *styrning och ledning* samt *främjande och förebyggande*. Ett målinriktat arbete gällande styrning och ledning har särskilt prioriterats under läsåret. Detta mot bakgrund av att områdes betydelse särskilt lyftes fram av Resurscentrums enhetschefer samt att detta bedömdes vara grundläggande för allt kommande utvecklingsarbete.

Resurscentrum har under läsåret som gått lagt fokus på att vidareutveckla verksamterns styrprinciper så att de ska skapa goda ramar och förutsättningar för kvalitet. Detta har sett i nära dialog och samverkan med berörda enhetschefer. Därtill har Resurscentrum även prioriterat och gett utrymme för de relationella och mellanmänniska aspekterna som är en viktig i själva ledarskapet. Ambitionen har varit att tillsammans bygga psykologisk trygghet inom Resurscentrum så att goda förutsättningar kan ges för att främja arbetet med kvalitet och utveckling.

Resurscentrum har även haft främjande och förebyggande elevhälsoarbete som prioriterat utvecklingsområde. Detta arbete har också varit närvarande, men har inte fått lika mycket utrymme som området styrning och ledning. Arbetet med främjande och förebyggande planeras få mer plats och utrymme under läsåret 2022/23.

Utvärdering av utvecklingsområdet styrning och ledning

Resurscentrum har byggt sitt systematiska kvalitetsarbete på Luleå kommuns modell för tillit som styr- och ledningsmodell. Under läsåret har Resurscentrum byggt vidare på modellen så att den mera specifikt passar in på Resurscentrums verksamhet.

Nedanstående bild illustrerar och beskriver innehållet i det systematiska styrnings- och ledningsarbete som är vägledande för Resurscentrum. Detta innehåll har även uppmärksammats under året med syftet att bygga en kvalitativ, meningsfull och effektiv

verksamhet.

Tillit som styr- och ledningsfilosofi

En temperaturmätning på Resurscentrums systematiska kvalitetsarbete.

Delområdena nedan beskriver vad Resurscentrum utifrån förra årets kvalitetsredovisning sagt att vi vill skapa och varför. Här ges även en kort beskrivning kring vart vi nått under läsåret och vad som behöver ske framöver.

Vi vill skapa 1: Röd tråd i kvalitetsarbetet

Bakgrund:

Utvärderingen av läsåret 2021/22 gav vid handen att verksamheterna inom Resurscentrum efterlyste tydligare struktur och mer förutsägbarhet i arbetet med att sätta mål, genomföra, följa upp och utvärdera sitt utvecklingsarbete. Ett viktigt mål för Resurscentrum på övergripande nivå blev därför att skapa goda förutsättningar för tjänande arbetsprocesser i det systematiska kvalitetsarbetet (SKA).

Vårt mål:

Ett sammanhållet kvalitetsarbete som stöttar Resurscentrums olika enheters prioriterade utvecklingsarbete samt främjar kvalitet i den löpande verksamheten. Vi behöver därför skapa en röd tråd som håller ihop kvalitetsarbetet där vi främjar fokus på kvalitet och effektivitet.

Vad blev resultatet:

Delresultat 1: Ett välfungerande årshjul för SKA.

Vi har skapat ett väl fungerande årshjul för SKA. Under året som gått har vi sjösat årshjulet genom 'lärande praktik'. Årshjulet är nu väl känt av alla verksamheter inom Resurscentrum. Under läsåret som gått har vi inom Resurscentrum tillsammans på enhetschefsnivå både byggt och tillämpat en modell för ett SKA-årshjul. Vi har skapat en tydlig struktur som ger

Resurscentrums verksamheter förutsägbarhet i arbetsprocesserna. Lika viktigt har varit att ge utrymme för mer relationella aspekter av mellanmänskliga processer, där aktivt lyssnande och dialog står i centrum. Ambitionen har varit att ge förutsättningar för att låta psykologisk trygghet växa i arbetsgrupperna så att utveckling och växande kan frodas. På sikt skapar vi tillsammans en kultur som lever tillitbaserad ledningsfilosofi i praktiken.

Vid utvärderingen av läsårets SKA framkom bland annat att Resurscentrums enhetschefer upplever årshjulets arbetsprocesser som betydelsefulla styrprinciper som skapar förutsägbarhet och att SKA-arbetet och årshjulet upplevs som tjänande.

Från ett helhetsperspektiv har vi tagit steg i rätt riktning under läsåret.

Resurscentrums årshjul ser ut enligt följande:

Augusti/september: Planering och mål

September till februari: Aktiviteter/göranden

Uppföljning: Februari

Utvärdering och analys: maj/juni

Varje del av årshjulet följs av workshops där dialog och reflektion är viktiga verktyg.

Vart ska vi läsåret 2022/23:

Under läsåret ser vi till att levandegöra tillämpningen av SKA-årshjulet. På övergripande nivå möts Resurscentrums enhetschefer i workshops som följer årshjulet. Enhetscheferna tar i sin tur med sig SKA-årshjulet till sina verksamheter på de sätt som är mest tjänande.

Delresultat 2: Meningsfullhet, kvalitet och effektivitet i möten och forum

Vid förra läsårets SKA-utvärdering 2020/21 framkom att verksamheterna inom Resurscentrum var i behov av mötesformer och forum som både gav tid och utrymme för SKA och löpande verksamhetsfrågor. Tydlighet och förutsägbarhet efterfrågades av enhetscheferna.

Mot denna bakgrund har en viktig del i årets SKA varit att vidareutveckla en mötesstruktur som upplevs som meningsfull, effektiv och tjänande. I årets utvärdering har det framkommit att Resurscentrum på övergripande enhetschefsnivå tagit viktiga steg på vägen i arbetet med våra gemensamma möten och forum, där både kvalitet och löpande verksamhet får utrymme och plats.

Vi har lagt fokus på att skapa en tydlig struktur för styrning och ledning genom att arbeta medvetet med frekvens och innehåll på alla våra möten och forum.

I dag har vi välfungerande möten för löpande verksamhetsfrågor, kvalitetsfrågor och APT.

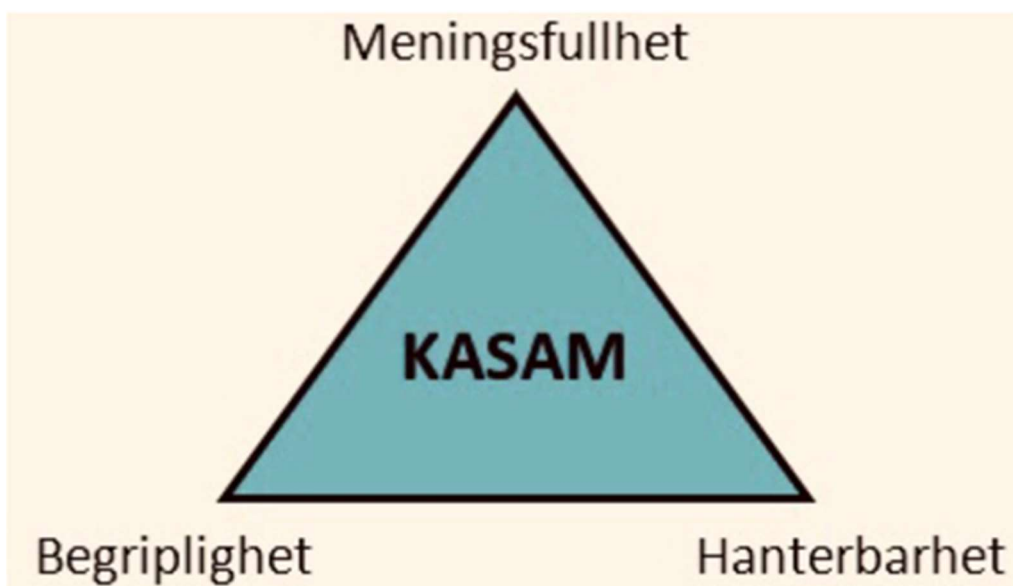
För att bidra till tydlig struktur för styrning och ledning har Resurscentrum arbetat med att tydliggöra syftet och innehållet med olika mötesforum. Här har vi tillsammans arbetat med att identifiera våra behov av olika mötens frekvens och innehåll - så att vi både upplever mening och effektivitet i våra sammankomster.

Vart ska vi läsåret 2022/23:

I utvärderingen för 2021/22 framkom behovet av att skapa mer tid för löpande verksamhetsfrågor. Detta behöver ske utan att tappa fokus från SKA. Med anledning av detta har vi inför kommande läsår gjort de tillägg som vi uppskattar möter behovet. Arbetet med att skapa meningsfulla, kvalitativa och effektiva möten och forum fortsätter sålunda även nästa läsår.

Vi vill skapa 2: En känsla av sammanhang i SKA

Förra läsårets utvärdering visade på behovet av att forma SKA så att det upplevs som meningsfullt, begripligt och stöttande. Målet blev därför att under läsåret som gick att tillsammans med enhetscheferna skapa en känsla av sammanhang i kvalitetsarbetet (KASAM). Att vi vet vart vi ska, förstår varför och känner mening med det vi gör.

Vad blev resultatet:

Delresultat 1: Alla delar inom KASAM har främjats

Utifrån enhetschefernas utvärdering framgår att vi tillsammans lyckats främja alla delar inom KASAM kopplat till vårt SKA. Den mest utmanande delen i KASAM-triangeln är 'hanterbarhet'. En utmaning som identifierats är hur Resurscentrums SKA hänger ihop med skolenheternas SKA.

Vart ska vi läsåret 2022/23:

Av enhetschefernas utvärdering framgår att det ligger en viktig utmaning i att skapa begriplighet kring hur det egna SKA hänger ihop med skolenheternas. Detta är av betydelse så att utvecklingsprocesserna ska upplevas som hanterbara för medarbetarna. Det finns en utmaning att både vara delaktig i ett internt SKA och samtidigt vara delaktig i skolenheternas olika SKA.

Under kommande läsår behöver vi skapa klarhet kring detta.

Från ett helhetsperspektiv kring SKA upplever enhetscheferna att Resurscentrum tagit steg i rätt riktning. Enligt enhetschefernas uppskattning ligger vi ligger mellan 7-8 av 10 möjliga på röd tråd och KASAM i SKA.

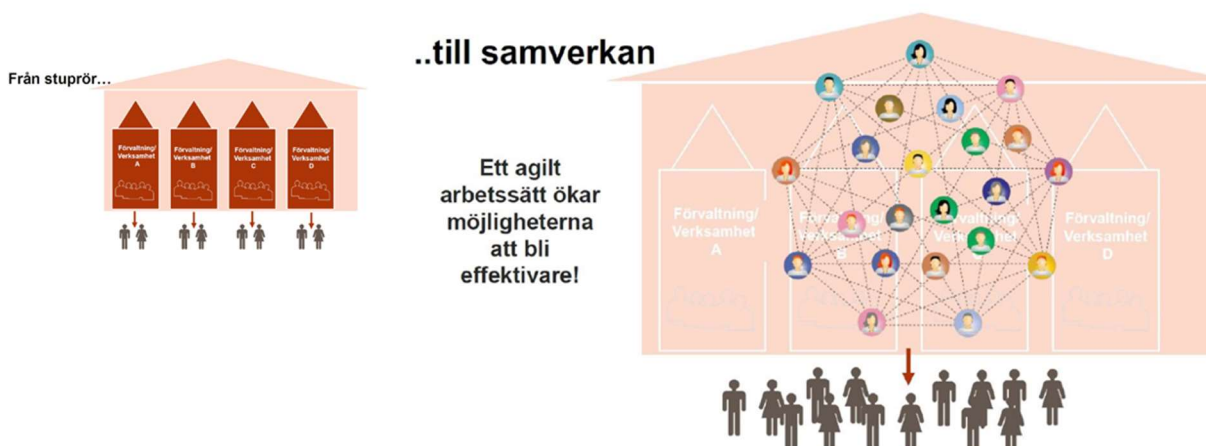
Delresultat 2: Kvalitetsforum - ett sätt att skapa möjlighet för fokus på SKA

För att freda tid och utrymme för kvalitetsfrågor har Resurscentrum skapat ett kvalitetsforum ca var tredje vecka. Syftet med forumet är att enhetscheferna fått möjlighet att tillsammans fördjupa sig inom ramen för frågor och teman som rör de gemensamma prioriterade utvecklingsområdena. Under läsåret hölls sju Kvalitetsforum med följande innehåll:

1. Fördjupning i Resurscentrums prioriterade utvecklingsområden (SKA-poster)
2. Samverkan med grundskolan – elever med utländsk bakgrund utifrån KPMG revision.
3. Tillit som ledningsfilosofi
4. Vad är hälsa? Ett vidgat hälsobegrepp om existentiell hälsa.
5. Uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet – Styrning och ledning och enheternas SKA
6. Att bli främjande och förebyggande verksamheter
7. Utvärdering av SKA

Vi vill skapa 3: Samverkan

Förra läsårets utvärdering visade på betydelsen av att bygga kvalitativ samverkan internt och med skolformerna. Detta ligger också inom ramen för tillitsbaserad ledningsfilosofi som lyfter betydelsen av att gå från stuprör till samverkan.

Vad blev resultatet:

Delresultat 1: Den interna samverkan har stärkts upp

I årets utvärdering lyfter enhetscheferna flera goda exempel på hur vi stärkt upp samverkan internt inom Resurscentrum.

- Vi har genom lärande praktik fördjupat de agila principerna i tillitsbaserad ledningsfilosofi.

Resultat av detta ser vi bland annat genom samverkan inom Resurscentrums olika verksamheter. Exempelvis i mottagandet av flyktingar från Ukraina, friskvårdsplatser på Kulturskolan, områdesövergripande samverkan mellan elevhälsan professioner.

Delresultat 2 - Vi synliggör progressionen som skett med skolformerna i samverkan

Identifierade framgångsfaktorer i samverkan med skolformerna har varit när Resurscentrum, i ett tidigt skede, bjudit in till samskapande processer. På så vis har både Resurscentrum och skolformerna kunnat bidra till innehåll och planering framåt. Detta har bland annat skett i arbetet med de frågor som rör mottagandet av barn från Ukraina, i arbetet med samt i samskapande dialoger kring elever i språklig sårbarhet.

De framgångsfaktorer som särskilt lyfts fram är betydelsen av att bjuda in skolorna till att 'tänka och reflektera tillsammans' med Resurscentrums verksamheter i ett tidigt skede av utvecklingsarbetet.

Enhetscheferna lyfter även att samverkan med grundskolan i HR-frågor har utvecklats.

Vart ska vi läsåret 2022/23:

Det som vi bland annat tar med oss från Resurscentrums sida i samverkan med skolenheterna är betydelsen av att involvera rektorer tidigt i planeringsprocesser. Detta för att rektorerna då kan komma med inspel i planeringsarbetet samt att Resurscentrum även får förståelse för skolenheternas möjligheter och utmaningar. Dessa framgångsfaktorer behöver vi ta med oss och förstärka under kommande läsår.

Vi vill skapa 4: Tillitsbaserad ledningsfilosofi

För att tillsammans skapa ett SKA som är levande, meningsfullt och leder till utveckling arbetar vi med tillitsbaserad ledningsfilosofi som grund. Dialog, samverkan, samskapande, engagemang är några värden som byggs in i SKA-workshoparna.

Under året som gått har vi börjat bygga och reflektera kring följande:

1. Har vi börjat bygga psykologisk trygghet grupperna?
2. Är vi en lärandeorganisation? Vad kan vi utveckla?
3. Vad är styrkorna med gruppen?

Vart ska vi läsåret 2022/23:

Vi är på gång och befinner oss mitt i processer på dessa områden. Vi behöver fortsätta och medvetandegöra vårt kulturbygge tillsammans.

2 Resultat

2.1 Objektiva resultat

2.1.1 Nyanlända elever

Anvisning

Skollagens kapitel 3 samt skolförordning kap 9 och de allmänna råden från Skolverket beskriver mottagandet av nyanlända elever.

- Finns rutiner och processer för nyanlända elever?
 - Kartläggning steg 1-3
 - Studiehandedning på modersmål
 - Individuell studieplan för nyanlända i åk 7-9
- Används rutinerna/processerna?
- Fungerar rutinerna/processerna? eller
- Finns behov av att etablera processer för enheten eller gemensamt för alla enheter?
- Ange orsaker till att elever fått avslag på ansökan om studiehandedning på modersmålet.

Antal nyanlända elever	Antal av sökande som fått studiehandedning beviljat
65	

Kommentar till tabellen ovan:

Handläggningstiden för start av studiehandedning är i huvudsak 0-2 veckor från det att ansökan kommit till Resurscentrum i de fall det finns modersmåls lärare som kan genomföra studiehandedningen. Resurscentrum har inte uppgifter på hur länge det tar innan skolenheterna söker studiehandedning för ny elev.

Resurscentrum vet hur många nyanlända elever som mottagits under läsåret. Däremot är det skolenheten som ansöker om studiehandedning. I dagsläget finns ingen tjänst som följer upp vilka av de nyanlända eleverna som skolenheten ansökt om studiehandedning för. Därav avsaknad av siffror i ovanstående tabell.

Statistik gällande studiehandedning

I ansökningsunderlaget för studiehandedning för: antal ansökningar, antal beviljade och antal ej beviljade finns allt från nyanlända elever till elever som är födda i Sverige.

Antal ansökningar studiehandedning	Antal beviljade/deltagande	Antal ansökningar som ej beviljats
180	152	28

Orsaker till avslag på ansökan om studiehandledning

- Lärare saknas.
- Ansökningar från gymnasieskolan för elever som passerat hela grundskolan med godkända betyg.
- Ansökningar från grundskolan för elever som över tid har godkända betyg.
- Elever kan inte språket.
- Elever saknar skolbakgrund på språket och har ett starkare skolspråk på svenska.
- Elever har behov av andra insatser.
- Om det föreligger hård belastning i något språk, ska sent anlända elever prioriteras.

Antal elever i studiehandledning fördelat på stadier och skolformer samt språk

Antal elever med studiehandledning fördelat på stadier och skolformer juni 2021	Antal
Lågstadiet	43
Mellanstadiet	54
Högstadiet	53
Gymnasiet	2
• Varav nationella program.	2
• Varav IM.	

Antal elever med studiehandledning i respektive språk	Antal totalt
Arabiska	83
Bosniska	5
Engelska	3
Finska	1
Franska	1
Kurdiska	1
Ryska	9
Persiska	22
Serbiska	1
Somaliska	11
Thai	2
Tigrinja	13

Utveckling av arbetet med studiehandledning på modersmålet

Under läsåret har utvecklingen av e-tjänsten för ansökan om studiehandledning på modersmålet i grundskolan fortsatt. E-tjänsten omfattar nu tre delar:

- 1) Ny ansökan om studiehandledning på modersmålet. Ges i form av extra anpassning och tilldelas ett läsår.
- 2) Ansökan om fortsatt studiehandledning på modersmålet. Fortsatt studiehandledning ges i form av särskilt stöd.
- 3) Avslut av pågående studiehandledning på modersmålet. Grundskolans alla rektorer har informerats om materialet och e-tjänsten. Materialet börjas att aktivt användas under

höstterminen 2022.

För ansökan om studiehandledning i gymnasieskolan har gymnasieskolan sedan tidigare en egen e-tjänst. Under vårterminen har gymnasieskolan fått stöd av Resurscentrum för att utveckla e-tjänsten så att den blir informativ och funktionell. Gymnasieskolan har som ambition att e-tjänsten är på plats höstterminen 2022.

Med kända rutiner och riktlinjer skapas bättre förutsättningar för likvärdig och rättssäker ansökan, tilldelning och genomförande av studiehandledning. Ansvarsfördelningen mellan rektor/skolenhet och Resurscentrum, mellan ämneslärare och studiehandledare har tydliggjorts, men behöver förtydligas ytterligare.

Rektor ansvarar för att informera skolenhetens personal om rutiner och riktlinjer samt om ny e-tjänst. Rektor ansvarar även för utredning av elevers behov och för ämneslärarens genomförande av studiehandledningen.

Resurscentrum och enhetschef ansvarar för att informera Resurscentrums personal om rutiner och riktlinjer samt om ny e-tjänst, för bemanning av rektors behov av studiehandledning och för studiehandledarens kompetensutveckling för att studiehandledaren ska kunna ta sin del av ansvaret i genomförandet.

Sammanfattande slutsatser:

- Påbörjad samverkan med områdeschefer och rektorer behöver fortgå och utvecklas vidare. Processer, rutiner och riktlinjer behöver fördjupas och omsättas på skolenheterna.
- Påbörjad kompetensutveckling för studiehandledare behöver fortgå och utvecklas vidare internt på Resurscentrum.

Om rutiner kring nyanlända elever

Resurscentrum har tagit fram kommunövergripande rutiner för mottagande av nyanlända elever enligt styrdokument och allmänna råd. Dessa gäller i kommunala grundskolan i Luleå. Resurscentrum erbjuder stöd till enheterna vid planering och genomförande av alla steg av mottagandet. Rektor ansvarar för att upprätta lokala rutiner för hur mottagandet ska genomföras lokalt och hur ansvaret ska fördelas bland personal på enheten. Resurscentrum har tagit fram en mall för upprättandet av skolors lokala rutiner samt stödmaterial för att underlätta och effektivisera mottagandet på enheterna. Resurscentrum erbjuder sig att handleda i den processen. Mall och stödmaterial är publicerade på intranätet.

Vid Resurscentrum finns i dagsläget två specialpedagoger inom grundskolans resursteam som arbetar med att genomföra det inledande *välkomstmötet* och som deltar under skolans *inskrivningssamtal* vid mottagandet. Rutinen med centralt anordnade välkomstmöten och inskrivningssamtal bidrar till likvärdighet och rättssäkerhet i mottagandet, naturliga kontaktytor mellan Resurscentrum och enheterna i frågor rörande nyanlända och flerspråkiga elever samt centralt samlad kunskap om förutsättningarna för nyanlända

elevers utbildning i kommunen.

Från och med hösten 2022 kommer två specialpedagoger att arbeta i de tre resursteamerna med spetskompetens inom området 'mottagande, flerspråkighet och andraspråksutveckling'. Det har inte varit möjligt att bemanna varje resursteam med spetskompetens på området. Den planerade förändringen förväntas dock öka möjligheterna för en långsiktigt hållbar och likvärdig organisation.

Samarbetet mellan Resurscentrum och skolenheterna gällande välkomstmöte och inskrivningssamtal uppfattar Resurscentrum som väl fungerande. Nyanlända familjer uttrycker stor nöjdhet då förfarandet ger god information, skapar trygghet och känsla av sammanhang. Det skapar en kontinuerlig kontakt mellan Resurscentrum och personal på enheterna vilket i sin tur underlättar när enheterna söker stöd gällande kartläggning, rådgivning kring nyanlända elevers utbildning, samt nyanlända och flerspråkiga elever i svårigheter.

Resurscentrum uppfattar att SvA-lärare på enheterna är nyckelpersoner som tar ett stort ansvar för kartläggning av nyanlända elever och organisation av de nyanlända elevernas utbildning. SvA-lärare är ofta Resurscentrums kontakt i alla frågor rörande eleverna.

Kartläggningarna steg 1 och 2 är obligatoriska och utförs på enheterna av enheternas personal. Enheterna ska ha rutiner för vilka pedagoger som förväntas genomföra dessa med eleverna. Resurscentrum erbjuder och har genomfört utbildningar kring kartläggningsmaterialen samt deltar/erbjuder sig att delta i kartläggningarna i utbildande syfte. Avsikten med kartläggningsresultaten är att de delges berörd personal och att den personalgruppen samverkar kring planeringen av den inledande undervisningen för eleven.

Resurscentrums bild är att enheterna ofta genomför kartläggning steg 1 och steg 2 om litteracitet. SvA-lärare då spelar en viktig roll i genomförandet. Kartläggning steg 2 om numeracitet bedöms ske betydligt mer sällan. Resurscentrum uppfattar att det ofta saknas rutiner och särskilt ansvarig personal när det gäller denna del. SvA-lärare uttrycker ofta oro för att numeracitetskartläggningar inte genomförs. SvA-lärare utför ibland kartläggningen själva trots att de kan sakna ämneskunskaper i matematik.

Resurscentrums bild är att delgivning av och gemensam planering utifrån kartläggningsresultaten ofta saknas i genomförandet av mottagandet ute på enheterna. Eventuellt kan den mall för lokala rutiner som Resurscentrum tagit fram tjäna som stöd för att stärka arbetet med de lokala rutinerna.

Ämneskartläggningarna i steg 3 är inte obligatoriska. Skolorna uppmanas att använda dessa utifrån behov. När kravet att upprätta individuella studieplaner, ISP, för elever som anländer under högstadietiden kom år 2018, aktualiserades behovet av att kunna fånga nyanlända elevers kunskaper även med stöd av ämneskartläggningarna i steg 3. ISP ska vara långsiktig och beskriva hur eleven ska uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program utifrån elevens egna mål. Det betyder att det är avgörande att nyanlända elever får

sina kunskaper även i skolämnen kartlagda för att en ISP ska vara så bra stöd som möjligt i utbildningen.

Resurscentrum erbjuder information och stöd vid upprättande av ISP och har på önskemål från studie- och yrkesvägledare genomfört informationstillfällen. Studie- och yrkesvägledare har efterfrågat kommunövergripande rutiner för upprättandet av ISP. Även SvA-lärare har uttryckt behov av detta, bl.a. för att klargöra vilken personal som ska medverka när man upprättar ISP. Resurscentrum erbjuder sig att på uppdrag och i process med berörda upprätta kommunövergripande rutiner.

Resurscentrum kan se att SvA-lärare ofta får vara de som tar det mesta av ansvaret för eleven trots att de är ämneslärare i endast ett av skolans många ämnen. Resurscentrums bild är att skolor sällan genomför steg 3 i kartläggningsförfarandet. Vanligast är att när det görs är det i ämnena engelska och matematik.

Resurscentrum har medverkat vid utformning av överlämningsdokument som används inom grundskolan och mellan skolformer. Där anges att de obligatoriska kartläggningarna samt ISP ska följa eleverna vid alla övergångar vilket också ställer krav på att de genomförs och upprättas. ISP är ett viktigt verktyg som gynnar elevernas lärande och utbildning.

Resurscentrum har kunnat se att de väl inarbetade rutinerna för mottagande av nyanlända elever och Resurscentrums ansvar och delaktighet i dessa fick stor betydelse när grundskolan mobiliserade för att stärka elevhälsans insatser i mottagandet av elever från det krigsdrabbade Ukraina. De väl fungerande rutinerna och Resurscentrums kännedom om enheternas förutsättningar utgjorde grunden för Resurscentrums tvärprofessionella rekommendationer och stöd till verksamheterna.

Resurscentrums elevhälsa omfattar även barn i förskolan. Barn anländer som nyanlända till förskolan både från Ukraina och från övriga världen. I förskolan finns rutiner för mottagande av nyanlända barn med erbjudande om stöd i mottagandet från Resurscentrum till personal. Resurscentrum hade uppdrag från skolchef om att förstärka insatser/hälsoinsatser och mottaganderutiner för nyanlända barn från Ukraina motsvarande uppdraget till grundskolan. Resurscentrums uppfattning är att nyligen anlända barn i förskoleålder befinner sig i samma utsatthet som nyanlända elever i grundskolan.

Bilden nedan visar på statistik över antal mottagna nyanlända elever per skolområde läsåret 21/22 där mottagandet skett via välkomstsamtal utförda av resurscentrum. Dessa 65 elever har 23 olika språk.

SRG	HÖB	BCTU
16 elever	30 elever	19 elever

2.1.2 Modersmål

Anvisning

Ange i tabellen hur många elever deltar och andel som fått godkänt betyg (A-E).

Ange antal ansökningar som kommit in som inte kunnat beviljats pga. vakanta tjänster samt färre än fem elever. (Denna del beskriver inte om elever är berättigade att läsa aktuellt modersmål eller inte).

Hur förläggs modersmålsundervisningen så att eleven får rätt till sin garanterade undervisningstid i andra ämnen? Om det ej varit möjligt ange orsak.

Beskriv kvalitetsarbetet samt handläggningstider.

Vad från avsnittet tar ni med er till avslutande analys?

	Antal flickor	Antal pojkar	Antal totalt
Antal deltagande elever	374	327	701
Varav elever åk 6-9 (endast grundskolan)	137	116	253
Andel betyg A-E (%)	93	91	92

Inom enheten modersmål har 33 modersmåls lärare i 20 olika språk arbetet under läsåret.

I enhetens bemanningsuppdrag ingår organisation och utveckling av modersmålsundervisning och studiehandleddning på modersmålet, schemaläggning och fjärrundervisning. När det gäller utveckling av insatsen studiehandleddning vilar det även på varje rektor att bedriva utvecklingsarbete på skolenheten med sin personal för att insatsen ska ha avsedd effekt.

Organisation och utveckling av modersmålsstöd i förskola och förskoleklass görs internt med enhetschef för modersmål avseende modersmålsstödet kvalitet, bemanning och ansökningsförfarande. Utvecklingen av modersmålsstödet kvalitet görs internt med berörda modersmålsstödjare. När det gäller utveckling av insatsen modersmålsstöd vilar det även på varje rektor att bedriva utvecklingsarbete på enheten med sin personal för att insatsen ska ha avsedd effekt.

Organisation och utveckling av språkstöd förskola och förskoleklass genomförs av enhetschef för elevhälsa. Det finns inget ansökningsförfarande för denna insats. När det gäller enhetschef för modersmål handlar språkstödet i huvudsak om bemanning.

Antal nya ansökningar i grund- och gymnasieskola samt friskolor

Antal nya ansökningar till höstterminen 2021.	Antal elever
Luleå kommun grundskola.	244
• Varav till åk 1.	73
• Varav antal ansökningar till språk vi inte har lärare i på grund av vakanta tjänster.	67
• Varav antal ansökningar till språk med färre än fem elever.	14
Gymnasieskolan (ofullständigt underlag avseende spridningen på olika kurser).	77
Friskolor (beviljade).	68

Inom Resurscentrum finns ingen formell ingång för avanmälan för gymnasieskolan eller friskolorna. Respektive skolform/skolenhet hanterar detta själva. Det samma gäller betyg. Vi har inte tillgång till samma system som gymnasieskolan. Därför är tabellen inte komplett avseende betyg och deltagande i juni 2022.

Antal deltagande elever juni 2022	Antal flickor	Antal pojkar	Antal totalt
Luleå kommun grundskola	374	327	701
• Varav elever åk <u>6-9</u>	137	116	253
• Antal betyg A-E (%)	93%	91%	92%
• Antal betyg F (%).	7%	9%	8%
Gymnasieskolan (ofullständigt underlag).	-	-	-
Friskolor (ofullständigt underlag).	-	-	-

Om handläggningstider

Handläggningsperioden för modersmålsansökningar startar den 1 mars då e-tjänsten för ansökan öppnar. E-tjänsten stängs den 15 april. Handläggningsperioden fortsätter till sista veckan i augusti då undervisningen startar och alla elever har placerats i grupper. Modersmål startar alltid en vecka efter ordinarie skolstart. I huvudsak kan alla elever som sökt modersmål inom ansökningsperioden, som är berättigade och där det finns lärare, börja vid den planerade starten.

Om garanterad undervisningstid

Instruktionen till rektor är att modersmålsundervisningen i grundskolan ska förläggas till elevens val eller utökad timplan. Därmed bör alla elever ges möjlighet att delta i den garanterade undervisningstiden i andra ämnen. Resurscentrum har dock information om alla rektorer gör på det sättet. Frågan om hur modersmålsundervisningen förläggs är en fråga för skolenhetens rektor då det är rektor som beslutar var modersmål ska ligga.

Behov av fördjupad förståelse

Vi behöver bättre förstå när under skolåren eleverna avanmäls från modersmål och varför. Vi behöver också i större utsträckning förstå varför nationella minoritetsspråk är överrepresenterade i avanmälningarna.

Under året har vi arbetat med e-tjänsten för avanmälningar. E-tjänsten omfattar nu en uppföljande del om varför eleverna slutar med modersmål. Denna tas i bruk aktivt under höstterminen 2022.

Antal avanmälda elever i modersmål

Antal avanmälningar under läsåret.	Antal
Luleå kommun grundskola	56 varav 35 avser NM-språk

2.1.3 Elevhälsans uppdrag och ärenden

Anvisning

- Beskriv uppdragen och ärendena som kommit in till den centrala elevhälsan utifrån behov, typ av insats, fördelning per enhet eller skolområden. Ange antal ärenden eller antal barn/elever som berörs av insatsen samt fördelning per kön där det är möjligt. Beskriv även hur den centrala elevhälsan arbetat främjande och förebyggande.
- Beskriv vad kvalitetsarbetet lett till och analysera ur ett jämställdhetsperspektiv där det är relevant.
- Beskriv och utvärdera arbetsprocessen/handlägningsprocessen.
- Vad från avsnittet tar ni med er till avslutande analys?

Resurscentrums elevhälsokompetenser i form av metodutvecklare, specialpedagoger och psykologer arbetar med en mängd olika insatser på organisations-, grupp- och individnivå i både förskola och grundskola. Insatserna fokuseras på åtgärdande, förebyggande och hälsofrämjande stöd beroende på de behov som framkommer hos verksamheterna via e-tjänstens ärenden.

Riktade generella kompetenshöjande insatser, framtagande av rutiner och stödmaterial samt samordning av övergripande utvecklingsprocesser tillsammans med verksamheterna förekommer också, både på uppdrag av verksamheterna och på initiativ av Resurscentrum.

Problematisering av statistik

Nedan redovisas statistik gällande ärenden inkomna till Resurscentrum via e-tjänst. Statistiken i ärendena redovisar endast de arbetsinsatser på enheterna som genereras via e-tjänsten till resursteamet. Det innebär att flera aktiviteter som utförs av personal inte är synliggjorda i statistiken. Det pågår mycket hälsofrämjande och förebyggande arbete inom elevhälsan och flerspråkighet samt ett stort arbete kopplat till språkig och kulturell revitalisering inom nationella minoritetsfältet som inte synliggörs i e-tjänsten.

Det är viktigt att framhålla att den statistik som redovisas behöver hanteras varsamt och att allt för stora slutsatser inte kan dras utifrån siffrorna. Siffrorna kan ge oss en fingervisning

om vilka områden skolorna har behov av stöd inom och om enheternas uppfattning av flickors och pojkars stödbehov. Den kan även ge oss en viss uppfattning om hur resurser används på olika nivåer. För att arbeta med verksamhetsutveckling och resursfördelning krävs dock gemensam analys och dialog mellan Resurscentrum och skolformerna/skolenheterna.

Enheter söker ofta stöd för något som genererar en helt annan insats än det enheten inledningsvis uppfattade sig ha behov av. Enheter söker ofta stöd på individnivå, men insatser kommer ofta rikas in på individ-, grupp- och/eller enhetsnivå. Vissa enheter söker ofta stöd, andra inte alls. De enheter som ofta söker stöd kan inte uppfattas ha större behov än enheter som aldrig eller sällan söker stöd.

Statistiken kan inte värderas som att det är bättre eller sämre att söka stöd för grupp- eller enhetsnivå än för individnivå. Den kan inte heller värderas som att det är bättre eller sämre att söka stöd ofta eller sällan. Det vi kan nyttja statistiken till är att få en fingervisning om områden där det förefaller finnas stora behov av till exempel kompetensutveckling, ökad resursstyrning eller förbättrade rutiner.

I kombination med en analys där enheternas och skolformernas systematiska kvalitetsarbete lyfts in i en gemensam dialog med Resurscentrum kan statistik ge underlag för mer träffsäkra prioriteringar och en utveckling som kan gynna barns och elevers utbildning.

Sammanställning statistik läsåret 21/22 gällande barn- och elevhälsoärenden förskola och grundskola inkomna via e-tjänst.

Typ	HÖB - antal	SRG - antal	BCTU - antal	Förskola
Totalt	99	47	91	76
Skolnivå/ förskolenivå	20	16	17	0
Gruppnivå	5	5	11	7
Individnivå flicka	29	13	33	21
Individnivå pojke	45	13	30	48

Statistiken ovan ger ingen heltäckande och säkerställd bild över vilken nivå ärenden är riktade mot. Ett ärende som inledningsvis är ett individärende kan i slutändan hamna på grupp- eller skolnivå alternativt röra sig på flera nivåer samtidigt. Vi ser även att många ärende kommer till oss via närvaro på den lokala elevhälsan eller via mail alternativt telefonsamtal. I ett utvecklingsarbete kan statistiken bidra med att synliggöra vissa tendenser som sedan kräver fördjupad bearbetning och analys. Som ovan beskrivit är det inte lämpligt att bygga riktning och beslut om utvecklingsinsatser endast på denna statistik.

Ärenden kopplade till språklig sårbarhet

Statistik kring ärenden språklig sårbarhet	HÖB		SRG		BCTU	
	flicka	pojke	flicka	pojke	flicka	pojke
Stöd kopplat till tal, språk och kommunikation	10	24	3	3	15	18

Urval av ärendetyper ur e-tjänsten

Statistik vissa utvalda ärendetyper ur e-tjänsten (utvalda av enhetschef)	Antal i hela grundskolan - POJKE	Antal i hela grundskolan - FLICKA
Stöd kopplat till hörsel	1	1
Stöd kopplat till läs- och skrivutredningar	11	13
Stöd kopplat till flerspråkighet och SVA	6	3
Stöd kopplat till problematisk skolfrånvaro	5	6
Stöd kopplat till psykisk ohälsa	0	3
Stöd kopplat till syn	2	1
Stöd kopplat till motoriska svårigheter	2	0
Stöd kopplat till beteendeproblematik	13	5

En viktig aspekt att ta hänsyn till vid tolkning av statistiken gällande ärendetyper är att ett ärende som inledningsvis är kopplat till exempelvis beteendeproblematik i slutändan kan vara kopplat till flerspråkighet alternativt beröra flera områden samtidigt. Detta är relativt vanligt förekommande. De tendenser vi kan utläsa av ovan statistik är att stöd kopplat till psykisk ohälsa endast är kopplat till flickor, stöd kopplat till motoriska svårigheter endast pojkar samt att stöd kopplat till beteendeproblematik är 72 procent pojkar.

Analys av förskola

Några avvikande tendenser att nämna är exempelvis att inga inkomna uppdrag är riktade mot förskolenivå, utan den överhängande andelen ärende är riktade mot individnivå nivå (91 procent). Dock har Resurscentrum haft större utvecklingsinsatser på organisationsnivå som exempelvis *Språkutvecklande arbetssätt*, *högläsning* samt *Språkutveckling med teckenspråk eller TAKK i förskolan*. Dessa insatser syns inte i statistiken.

Resurscentrums elevhälsa kan även se en tydlig tendens att individärenden till övervägande del är riktade mot pojkar (70 procent). Stödinsatserna har varit kopplade till områdena AKK, dvs. alternativ kompletterande kommunikation. Insatserna sker exempelvis via bilder och

tecken, skapa struktur och rutiner, förändringar i miljön, förhållningssätt och bemötande. Utifrån de stödinsatser Resurscentrum haft riktade mot förskolan framträder tre behov i verksamheten:

Kommunikation - för att arbeta proaktivt med kommunikation ser Resurscentrums elevhälsa behov av att alla förskolor har en grundutbildning i AKK, alternativt kompletterande kommunikation.

Lek & samspel – pedagogerna bör få kunskap och insikt att alla barn inte lär sig socialt samspel och att leka automatiskt. För en del barn krävs det strukturerad inlärning i det sociala samspelet.

Utmanande beteenden – behov av kunskap angående kartläggning och analys för att hitta strategier att tillämpa på olika nivåer (organisation, grupp, individ). Ett likriktat gemensamt kartläggningsmaterial för hela kommunen.

Analys av grundskola

De tendenser vi kan utläsa av statistiken är att ett skolområde har något högre andel individärenden riktade mot pojkar samt att ett område har färre inkomna ärenden. En viktig aspekt att ta hänsyn till är det socioekonomiska indexet där området med minst antal ärenden har endast en skola med ett index över 100 (övriga skolor ligger under 100). Medan området med flest antal ärende har fyra skolor med ett index över 100. Detta säger inget i sig om behov av stöd från Resurscentrum, men aktuell forskning pekar på att socioekonomiskt högt index ställer större krav på skolan att jobba hälsofrämjande och förebyggande med det kompensatoriska uppdraget. Vilket i förlängningen ställer högre krav på att tillskapa en tillgänglig lärmiljö för alla elever. Ytterligare en aspekt att ta hänsyn till när statistiken tolkas är att alla tre områdena har olika antal elever samt skolenheter.

I stora drag kan vi summera våra uppdrag enligt följande:

Organisations/skolnivå

Psykologs medverkan vid EHT/EHM, Specialpedagogs medverkan på EHT/EHM, rektorstöd i olika frågor, olika fortbildningsinsatser mot skolor (exempelvis psykisk ohälsa, LOGOS), vidmakthållande arbete kring PAX, olika utvecklingsarbeten på skolnivå, professionshandledning för specialpedagoger, stöd vid övergångar.

Gruppenivå

Handledning/stöd till rektor, klasslärare och elevhälsa gällande trygghet och studiero, ledarskap i klassrummet, kartläggning av grupper, handledning till arbetslag utifrån språkliga kartläggningar och läs- och skrivkartläggningar, TAKK, hörselnedsättning.

Individnivå

Problematisk skolfrånvaro, psykisk ohälsa, komplicerad inlärning, utåtagerande beteende, samspelssvårigheter, koncentrationssvårigheter, samverkan skola och vårdnadshavare,

språkliga kartläggningar, uttalssvårigheter, språkstörning, konsultation för vidare remittering gällande exempelvis språkliga svårigheter, stöd i pedagogiska kartläggningar.

Identifierade framgångsfaktorer

- När Resurscentrum tar emot ärendena via medverkan på LEH.
- När psykolog och specialpedagog deltar vid EHM. Det bidrar till att vi i ett tidigare skede kommer in i ärendet och kan handleda personal.
- När vi tar emot ärenden i dialog med rektor eller lokal specialpedagog.
- När kompetensutveckling förankras i verksamheten och skolan själv blir bärare av kompetens och använder sig av den vid upprepat behov.
- Större utvecklingsprojekt som sträcker sig över flera skolor.
- Goda relationer med rektorer och pedagoger. Det bidrar till att skolorna i ett tidigare skede kontaktar Resurscentrum för att rådfråga i ärenden.
- Att skolan genomför en grundlig analys innan start av utvecklingsarbeten samt att rektor är den som inspirerar och driver arbetet samt skapar organisatoriska förutsättningar.
- Att Resurscentrum och skolan har en gemensam målbild, att vi arbetar åt samma riktning och att rektor leder detta arbete på skolan.
- Att skolorna använder sig av materialet *Tillgänglig utbildning*.
- Vi omhändertar de allra flesta ärendena snabbt och kunnat initierat kontakt med verksamheten.
- Sökt stöd på grupp- skolnivå kan bidra till att minska antalet individärenden.
- Resurscentrum kan styra resurser och utifrån detta skapas en likvärdighet mellan skolområdena.
- Resursteamens tvärprofessionella sammansättning bidrar till kvalitetshöjning där vi kan ta stöd av varandra och planera gemensamma insatser vid behov.
- Nätverksträffar, möten mellan skolor/områden bidrar till ökad likvärdighet.
- Kommunövergripande stödmaterial, riktlinjer och planer ger ökad likvärdighet mellan förskolor och skolor.
- När all involverad personal kring enskilt barn/elev eller grupp deltar i handledningen och att rektor är insatt i ärendet samt följer upp de insatser man kommit överens om.

Identifierade utmaningar

- När det saknas en mottagare på skolan.
- När det blir svårt att få till en gemensam utvärdering.
- E-tjänstsystemet. Detta bidrar till att ansökningar kommer in i ett sent skede, dvs. ärenden är då redan "akuta". Resurscentrums elevhälsa upplever även att e-tjänstsystemet motverkar närheten och relationsskapandet med skolorna.
- Resurscentrum upplever inte alltid att vi når alla enheter på ett område.
- Resurscentrum upplever att det ibland är svårt för skolor att prioritera det

hälsofrämjande och förebyggande arbetet eftersom akuta ärenden tar allt för stor plats.

- Att ta del av/vara en del av skolornas systematiska kvalitetsarbete.
- Pandemin har skapat svårigheter med hög sjukfrånvaro, vilket medfört ansträngd verksamhet med många vikarier alternativt få eller inga vikarier. Detta har i sin tur lett till att stöd blivit vilande eller helt uteblivit. Pandemin har även lett till att fler kontakter skett via digitala lösningar. Detta är inte alltid optimalt och bidrar till försvårande av samarbete/samverkan, dvs. den viktiga relationsskapande dialogen som sker när vi ses fysiskt.
- Organisationen inom Resurscentrum kan bidra till att begränsa möjligheterna att medverka i större projekt samt att kompetens från genomförda projekts stannar inom ett resursteam.
- I förskolan är det svårigheter att kartlägga och analysera situationer där det inte fungerar för det enskilda barnet. Att bryta ner och bena ut vad och varför det uppstår svårigheter i miljön, för att därefter hitta ingångar där det fungerar.

Statistik skolformsbedömningar

	Totalt antal utredningar	Pojke	Flicka	Förskola	Grs k	Intern psy.bedömning	Extern psy.bedömning	Rätt till mottagande	Ej rätt till mottagande
Antal	35	22	13	14	21	16	19	25	10

Kommentar till statistiken:

71 procent bedömdes ha rätt till mottagande i särskolan. 29 procent bedömdes inte ha rätt till mottagande. Förra året var det 11 elever, dvs 30 procent, som bedömdes inte ha rätt till mottagande i särskolan.

Kulturskolan - en resurs i att främja och stärka elevers hälsa

Den psykiska ohälsan ökar bland unga. WHO har gjort en sammanställning av forskning som tydligt visar på att kultur främjar hälsan på många olika sätt. Kulturaktiviteter kan verka förebyggande mot psykisk ohälsa.

Under året har lärarna på Kulturskolan fördjupat sina kunskaper och färdigheter om vilka effekter kultur har. Syftet med arbetet är att Kulturskolans lärare får bättre kunskap om psykisk ohälsa och fler verktyg för att stötta och hjälpa barn som mår dåligt. Kulturskolans kurser och verksamheter bidrar på sätt till att eleverna trivs bättre i skolan, upplever minskad stress och ett ökat välmående.

’Dans för hälsa’ är en evidensbaserad metod att arbeta främjande och förebyggande med hälsa och välmående. Under läsåret har Kulturskolans arbete med denna metod växt. Av elevutvärdering framkommer att samtliga elevers självskattade hälsa har påverkats positivt av att delta i ’Dans för hälsa’. Hos de som dansar två gånger per vecka var den positiva

förändringen störst. Under kommande läsår förstärker Kulturskolan sin samverkan med elevhälsan kring 'Dans för hälsa' i form av friskvårsplatser.

Citat av elever vid utvärdering:

" Dansen har fått mig att må bättre. Jag har blivit gladare och piggare när jag varit på dansen, jag får bort de dåliga tankarna. Jag har fått många nya vänner och jag tycker att det är bra att dansen är gratis. Jag är glad att jag har varit här och fått dansa som jag vill.. "

" Jag har mått bättre för att jag fått träffa er danslärare och nya kompisar. Det är roligt att dansa. Jag tycker att jag blivit ändrad, det var jobbigt ibland och många gånger var jag ledsen och jag mådde bättre efter"

Elevmätningar visar på ökat välmående efter kulturaktivitet

För att mäta elevernas välmående innan och efter en kulturaktivitet har Kulturskolan gjort emoji-mätningar under läsåret. Orkesterverksamheten har varit pilotprojekt. Varje mätning har visat att eleverna känt sig bättre till mods efter genomförd verksamhet.

Att jobba med att stärka elevers hälsa är en del av Kulturskolans dagliga arbete och arbetet kommer att fortsätta läsåret 2022/23.

2.2 Subjektiva resultat

2.2.1 Klagomål

Anvisning

Klagomål kan komma in på olika sätt; skriftliga, muntliga, via klassråd, elevråd eller via föräldraråd. Beskriv vilken typ av klagomål som inkommit till förskole/skolenheten/verksamheten under läsåret.

Beskriv kort i den kompletterande texten:

- Fungerar rutinerna för klagomål ? Om inte, vad fungerar inte?
- Hur ni arbetat med att omhänderta de klagomål som inkommit och hur det bidragit till att förbättra verksamheten.
- Om inga klagomål inkommit, beskriv kortfattat er analys kring detta.

Vad från avsnittet tar ni med er till avslutande analys?

Arbetet med klagomål gällande modersmål

Två klagomål har inkommit.

1. Vårdnadshavare har till enhetschef för modersmål inkommit med klagomål mot att modersmålsundervisning inte beviljades på grund av att eleven saknade grundläggande kunskaper.

2. Vårdnadshavare vid friskolorna har till enhetschef för modersmål inkommit med klagomål mot att modersmålsundervisning inte beviljades/bemannades av Resurscentrum på grund av färre än fem elever i respektive språk.

Kommentarer:

Vårdnadshavare kan kontakta rektor eller annan personal på skolenheten för att framföra klagomål. Det är dock inte givet att dessa eventuella klagomål kommer till enhetschefs kännedom.

Stor andel av vårdnadshavarna till eleverna i modersmål kan inte svenska och känner inte till det svenska skolsystemet med klagomålshantering.

Arbetet med klagomål gällande elevhälsans metodutvecklare, specialpedagoger och psykologer

Rutinerna gällande kommunens klagomålshantering riktar sig i huvudsak till hur elever och vårdnadshavare går till väga om de har en synpunkt eller klagomål på utbildningen. Om det via dessa rutiner inkommer en synpunkt som rör elevhälsans verksamhet omhändertar förvaltningens kansli detta och vidareförmedlar till berörd enhetschef. Under gångna läsåret har inga klagomål gällande elevhälsans verksamhet inkommit denna väg.

En aspekt i detta är att Resurscentrums elevhälsa till övervägande del arbetar med ett verksamhetsnära stöd riktat till personal på skolorna. Dock har elevhälsan vissa ärenden kopplat till enskilda elever och vårdnadshavare, men dessa är relativt få till antalet. Detta kan vara en bidragande orsak till att klagomål från elever och vårdnadshavare gällande Resurscentrum elevhälsa inte kommit in.

Synpunkter och klagomål gällande elevhälsans arbete i stort behöver förändras och omhändertas så Resurscentrums elevhälsa tillsammans med mottagande enheter möts i olika forum på olika nivåer och för dialog kring gemensamma teman. Exempelvis rektorernas synpunkter som framkom i KPMG-rapporten (*Granskning av elevhälsan*) gällande att de upplever att arbetet "börjar om på noll" när Resurscentrums personal kommer till en skola och ska ge stöd kring en elev. Här behöver verksamheterna tillsammans mötas i dialog för att analysera orsaken till detta. För att i förlängningen få en gemensam framfart och samsyn hur vi på bästa sätt säkerställer elevernas rätt till utbildning.

Synpunkter och klagomål från verksamheten som gäller enskilda medarbetares arbete omhändertas av enhetschef på Resurscentrum elevhälsa. Utifrån synpunktens karaktär arbetar enhetschef vidare med frågan. Rutiner för dokumentation finns och följs.

Arbetet med klagomål gällande elevhälsans skolsköterskor och skolkuratorer

Klagomål rörande HSL

I HSL arbetet har processen runt synpunkter och klagomål tydliggjorts under året av HSL-teamet. Som en del i patientsäkerhetsarbetet har därtill en intern rutin tagits fram om hur HSL-teamets medlemmar och ansvariga verksamhetschef HSL, Medicinskt

ledningsansvariga skolsköterska (MLA) samt psykologiskt ledningsansvarig psykolog (PLA) omhändertar klagomål på ett kvalitativt och effektivt sätt.

Arbetet ger att det nu finns en tydlig anvisning hur synpunkter och klagomål ska föras fram avseende de professioner som ingår i den medicinska elevhälsan i form av skolsköterska/ skolpsykolog/ skolläkare på Luleå kommuns hemsida; lulea.se. Under året har två klagomål inkommit som hanteras i det kontinuerliga avvikelser/ förbättringsarbetet inom HSL.

Arbetet med klagomål gällande Kulturskolan

Inga direkta klagomål har inkommit, men vi har dialog med medborgare via vår mail och med lärare, föräldrar och elever direkt i verksamheten. Vi svarar på frågor så fort vi kan och reder snabbt ut frågeställningar som uppkommer. Vi får ofta förslag och önskemål och då tar vi upp dessa gemensamt i arbetsgruppen och undersöker om vi kan infria dessa.

2.2.2 Skolinspektionsanmälningar

Anvisning

Beskriv kort:

Om enheten/programmet har haft anmälningar till Skolinspektionen, utgången av dem och hur de omhändertagits och bidragit till att förbättra verksamheten.

Vad från avsnittet tar ni med er till avslutande analys?

2.3 Observerade resultat

Anvisning

Här kan ni dokumentera resultat av observationer som gjorts, exempelvis externa revisioner, skolinspektionstillsyner, egna observationer eller andra undersökningar som ni gjort i förskolans lärandemiljöer eller i skolans klassrum.

- Hur ser resultaten ut?
- Vilken utveckling visar de på?
- Vad visar resultaten för flickor respektive pojkar?
- Finns resultat som överraskar?

Vad tar du med dig till analysen från avsnittet?

På Kommunrevisionens uppdrag genomförde KPMG under 2021 en granskning av likvärdigheten i Luleå kommuns skolväsende. När det gäller Resurscentrums verksamhet rörde granskningen förutsättningarna för nyanlända elever att nå målen. KPMG:s bedömning var att dessa förutsättningar inte är helt likvärdiga även om skollagens krav i det

närmaste anses uppfyllt.

Revisionen menade att det är förhållandevis få av de elever för vilka det anges att de har ett annat modersmål än svenska som läser modersmål. Vidare framgick att studiehandledning på modersmål erbjöd med några undantag till alla elever som det kommer in ansökningar för. Revisionen uppmärksammade att ett förändringsarbete initierats som redan påvisat förbättring.

KPMG rekommenderade barn- och utbildningsnämnden att bland annat:

- Vidta åtgärder som ytterligare förbättrar och stärker undervisningen för elever med utländsk bakgrund.

Med anledning av ovanstående har följande arbete genomförts

- Dialoger har förts mellan rektorer och enhetschef för modersmålsenheten för att skapa samsyn kring vilka elever det är som har störst behov av studiehandledning på modersmålet. Därefter har en ny e-tjänst införts för ansökan av studiehandledning på modersmålet, där elevens skolbakgrund, antal år i Sverige, och andra relevanta frågor ställs. Detta för att stämma av att man ansöker om och beviljar studiehandledning för den högst prioriterade elevgruppen.

- Vidare har bemanningen i arabiska utökats med en 100%-tjänst till läsåret 2022/2023, för att utöka studiehandledningen för de elever som behöver mer av det och för att arbeta med tvåläraresystem enligt nedan.

- I det systematiska kvalitetsarbetet har Resurscentrum/modersmålsenheten identifierat ett behov av att utveckla modersmålsundervisningen för att i högre grad utmana odemokratiska könsmonster bland elever och utveckla jämställdheten. Som en följd av detta har ett tvåläraresystem införts. I första steget i modersmålsundervisning i arabiska där både kvinnliga och manliga pedagoger finns i klassrummet samtidigt. Till detta har en erfaren handledare rekryterats.

Noteras bör att arbetet med att förbättra förutsättningarna för elever med utländsk bakgrund är ett samverkansarbete som behöver ske tillsammans mellan Resurscentrum och skolformerna. Denna samverkan behöver fördjupas för att berörda elever ska få goda förutsättningar att lyckas i skolan. Nedanstående bild kommer från Skolverket och visar på framgångsfaktorer när det gäller arbetet med nyanlända elever.

Framgångsfaktorer – organisera för utbildning

Utvecklingsområde som identifieras

Resurscentrum och skolformerna behöver arbeta vidare med samverkan och samsyn.

- Samverkan och samsyn mellan berörda chefer, rektorer och utvecklingsledare behöver utvecklas.
- Resurscentrums interna utvecklingsarbete med processer, rutiner och riktlinjer samt uppföljning och analys kräver samverkan med skolformerna för att ha full effekt i utvecklingsarbetet.

Styrkor i utvecklingsarbetet

- Utformande av processer, rutiner och riktlinjer för de olika delarna inom uppdraget är påbörjat och förankrat internt inom Resurscentrum.
- Kvalitetsutveckling genom resultatdialoger i/genom/mellan APT, enkätundersökning, arbetslagsarbete, arbetslagsledare, förstelärare, enhetschef, skolhandläggare.

Enkätundersökningar gällande modersmålsundervisningen

Från enkätsvar framkommer att eleverna i huvudsak är nöjda med undervisningen. Eleverna framhåller att det är lärorikt och utvecklande och att de känner sig trygga på lektionerna. Det som tydligt lyfts fram som negativt är att undervisningen genomförs som utökad timplan. Alltså efter övriga lektioner.

Enkätundersökningar gällande modersmålsundervisningen

Från enkätsvar framkommer att eleverna i huvudsak är nöjda med undervisningen. Eleverna framhåller att det är lärorikt och utvecklande och att de känner sig trygga på lektionerna. Det som tydligt lyfts fram som negativt är att undervisningen genomförs som utökad timplan. Alltså efter övriga lektioner.

Elevenkät juni 2022

Modersmålsundervisningen är värdefull för mig.

[Mer information](#)

 Insikter

425

Svar

Genomsnittligt omdöme: 4.31

Jag får kunskaper i modersmålsundervisningen som jag kan använda i framtiden.

[Mer information](#)

 Insikter

425

Svar

Genomsnittligt omdöme: 4.40

Jag känner mig trygg när jag deltar i modersmålsundervisningen.

[Mer information](#)

 Insikter

425

Svar

Genomsnittligt omdöme: 4.69

Fritextsvar från elevenkät juni 2022

”Jag vill ha ökad lektionstid i modersmål.”

”Jag önskar att jag får lektionen under lektionstid.”

”Jag skulle vilja vara i en annan lokal som är trevligare.”

”Allting har varit bra. Det är roligt och man lär sig mycket. Jag tycker att det inte kan bli mycket bättre.”

”Jag blir trött för att det är efter skolan.”

”Det som är bra är att min lärare och mina kompisar har hjälpt mig med det som är svårt och det som jag inte kan förstå.”

”Jag har fått nya kompisar.”

Fjärrundervisning

I enkät med eleverna framkommer bland annat att elever tycker att det är mer lärorikt, att det är lugnare eftersom det inte är i helklass och att det har varit enkelt att kommunicera via Teams. Det framkommer också att elever kan uppleva tekniska problem och att det inte

alltid fungerar med handledaren.

Många skolenheter vill helst inte ha fjärrundervisning eftersom det krävs en handledare från skolenheten. Kravet om handledare upplevs av många skolenheter som en belastning. I huvudsak handlar det om en timme/vecka/handledare.

Schemaläggning

Schemaläggningen behöver fortsatt bevakning och utveckling genom samsyn och samverkan med skolenheterna eftersom det finns problem med tillgängliga och funktionella schemapositioner. Det är vanligt att vi får splittra redan små elevgrupper på grund av att eleverna slutar annan undervisning vid olika tidpunkter eller att de ska delta i andra aktiviteter som exempelvis bad eller hemkunskap.

Från 2022 har det föreslagits att elevens val skulle försvinna. Förslaget har skjutits fram ett år och beräknas genomföras från läsåret 2023/24. Utan elevens val eller annan schemaposition som rektor möjliggör kommer all modersmålsundervisning att förläggas som utökad timplan. Detta innebär att modersmål genomförs mellan kl: 13.30-17.00. Fortsatt bevakning av frågan krävs.

Skolsköterskornas elevhälsoenkäter

Deltagandet i läsårets elevhälsoenkät för alla elever i åk 4 och 7 är lägre än vanligt. Elevdeltagandet har nästan halverats jämfört med förra årets deltagande. Detta härleds till Region Norrbottens hanterande kring information om samtycke. Initialt gick regionen ut med information om att samtycke inte behövdes av vårdnadshavarna för att registrera enkäten. Information visade sig senare vara felaktig och ändrades en bit in på höstterminen. Vid denna tid hade skolsköterskorna redan påbörjat sina hälsosamtal och samtycken bedömdes inte möjliga att få in i efterhand. Vilket sammantaget ger ett lägre antal registrerade svar på hälsoenkäten.

Det låga elevdeltagandet behöver givetvis tas med när resultaten av enkäterna tolkas. Samtidigt har resultat vid genomgången ändå bedömts ge en relevant bild av elevernas upplevelser gällande sin skolsituation och hälsa. Underlaget har därför använts som grund för jämförelse mot tidigare resultat.

Nedan följer en sammanställning av de resultat som enhetschef och professionerna skolkuratorer och skolsköterskor valt att lyfta i sin kvalitetsredovisning. Professionerna har gemensamt analyserat resultatet genom att föra dialog kring vilka områden som generellt är vanliga då professionerna möter enskilda elever på klass/grupp och organisationsnivå.

Trivsel/ arbetsro

De flesta elever i åk 4 och 7 trivs i skolan. Resultatet skiljer sig inte nämnvärt från förra året och uppgår till ca 80 procent både pojkar och flickor.

I åk 4 visar resultatet att andelen flickor som har mycket bra eller bra arbetsro uppgår till 49 procent och för pojkar uppgår resultatet till 62 procent. Detta är en uppgång för flickor med

7 procent och för pojkar med procent.

Analysen visar på:

- att skolorna jobbar generellt mycket med att tillgängliggöra lärmiljöerna.
- ett aktivt arbete i syfte att åtgärda brister i lärmiljön, såsom till exempel god ergonomi och ljudmiljö i skolans alla utrymmen sker frekvent.
- anpassningar i undervisning och lärmiljö för enskilda elever och grupper är ett arbete som ger resultat. Här lyfter både skolsköterskor och skolkuratorer vikten av att fortsatt möta elever med neuropsykiatrisk problematik med individuella anpassningar.

Skolkuratorerna bekräftar att tillgänglighet är på agendan både på organisationsnivå och i EHT:s möten med arbetslagen.

Trygghet

Andelen elever i åk 4 som känner sig trygga i skolan ligger på ungefär samma nivå som tidigare. Pojkarnas resultat har stigit från 88 till 96 procent. För flickor är det oförändrat, ca 90 procent som känner sig trygga. I åk 7 är resultaten likartade från tidigare år. Dock har andelen pojkar som känner sig trygga sjunkit från 96 till 91 procent.

Analysen visar på att:

- situationer och miljöer där otrygghet kan uppstå är till exempel på rasten, då eleverna rör sig fritt utan strukturerande aktiviteter.
- även i trapphus, vid förflyttningar på skolan där det inte finns vuxna.
- omklädningsrum och duschar är också vanliga riskmiljöer.
- vissa elever uppger även att vägen till och från skolan kan kännas otrygg.

Vanligt förekommande ämnen i skolkuratorernas enskilda möten med elever från lågstadiet till högstadiet är oro över situationer av olika slag i skolan. Det kan röra sig om social oro så som att elever upplever utanförskap och att inte riktigt passa in samt elever i svårigheter med det sociala samspelet med kompisar. Detta försvårar elevernas förutsättningar att finna trygg tillhörighet i skolans miljö.

Skolkuratorerna har på grupp och klassnivå varit involverade i hälsofrämjande och förebyggande arbete med känslor, relationer, och tillskapandet av trygga grupper.

Måendet hos eleverna

Elever i åk 4 mår i stort sett bra eller mycket bra. Av flickorna svarar 73 procent och för pojkarna 83 procent att de sällan eller aldrig känner sig ledsna eller nedstämda. Detta är ett oförändrat resultat jämfört med förra året. Resultatet i åk 4 visar att andelen pojkar och flickor som trivs med sig själva har stigit något till för pojkar till 96 procent (95 procent förra året) och för flickor till 96 procent (93 förra året).

Mot bakgrund av skolsköterskornas möten och samtal med elever i åk 4 lägger professionen en viss skepsis till ovanstående positiva resultat. Det finns en upplevelse hos professionen att

elever i åk 4 mår sämre än tidigare bland annat på grund av hem- och sociala förhållanden, samt att eleverna uppvisar en lägre självkänsla än tidigare. Här kanske det lägre registrerade resultatet på enkäter till viss del kan vara en förklaring till skillnaden mellan enkätresultatet och professionens upplevelse.

Vidare framkommer att skolkuratorernas möten och samtal med enskilda elever på mellanstadiet ofta har sin grund i dåligt psykiskt mående hos eleven. I detta ligger upplevelsen av ångest, oro, skolstress och prestation som kan bland annat leda till självskadebeteenden, utagerande beteende/ konflikter och talängslan.

Professionens främjande och förebyggande insatser riktade till grupp/ klass handlar till stor del om psykisk hälsa/ohälsa, identitetsutveckling, sexualitet/pubertet, kärleken är fri, nätet.

På mellanstadiet ser också skolkuratorerna en tendens med ökad frånvaro och ökat antal "hemmasittare". Problematik med kränkningar finns med i arbetet, både individuellt och mot grupp/klass och organisation från lågstadiet till högstadiet.

I åk 7 visar resultat att pojkar som mår mycket bra/ bra är 88 procent mot förra årets 91 procent. Årets resultat för pojkar visat alltså på en liten försämring. När det gäller resultatet för flickor i åk 7 har det skett en större försämring. Flickor som uppger att de mår mycket bra/ bra är 63 procent mot förra årets 79 procent.

Flickor och pojkar känner sig ledsna och nedstämda i större utsträckning. Andelen pojkar som trivs med sig själva har sjunkit till 81 procent i år, från förra årets 93 procent. Antalet flickor som trivs med sig själva har sjunkit till 70 procent från förra årets 77 procent.

Analysen visar på:

- Siffrorna sammantaget visar på en negativ utveckling. Måendet har försämrats hos elever i åk 7.
- Pandemin kan ha påverkat måendet, då elever varit på distans och socialt distanserat sig på ett sätt som inte tidigare skett. Vilket också kan ha gjort att eleverna tappat sin identitet i sitt naturliga sammanhang.
- Många elever uppger att de upplever stress i skolarbetet vilket kan påverka med ett sämre mående som följd.
- Tydliga trender i skolkuratorernas samtal med enskilda elever visar på att högstadiet ofta är en problematisk period. Vanliga bekymmer under denna tid för eleverna är självskadebeteenden, skolstress, oro och ångest, krav på sig själv och från omgivningen. Andra elever är identitetssökande eller upplever problem med relationer med kamrater och lärare. Vidare återfinns problematiskt språkbruk och konflikter, kränkningar och suicidtankar.
- Vanligt förekommande i högstadiet är också att elever med NPF uppvisar svårigheter i skolmiljön bland annat genom ökad frånvaro och ökat antal "hemmasittare" i högstadiet.

På grupp och klassnivå sker insatser som t ex HASP (hälsa arbetsmiljö skärnhjärna

prestation), ANDT, språkbruk, hälsa, sociala medier, likabehandling, kränkningar och övergångsarbete.

På organisationsnivå är skolkurator på högstadiet inne i ämnen som till exempel skolfrånvaroprojekt, talängslan, HBTQ frågor, Flickors och pojkars prestation och "skojbråk" (Zimmerman).

Analysen visar att det fortsatt är viktigt att skolan jobbar med elevernas mående överlag och intensifierar arbetet med att skapa tillgänglig och hälsosamlärlmiljö på skolan.

Sömn:

De flesta flickor och pojkar sover bra i åk 4. Ca 80 procent av både flickor och pojkar sover 9-10 timmar per natt. Förra året var den siffran 70 procent. De som sover 7-8 timmar var i år 15 procent medan siffran var 20 procent förra året.

Analysen visar på:

-att antalet timmar nattsömn har ökat för barnen i åk 4. Skolsköterskorna menar dock att det kan vara svårt för yngre elever att uppskatta hur mycket de sover per natt och att det är viktigt att fortsätta prata om sömnens betydelse i det främjande och förebyggande arbetet.

I åk 7 visar resultatet att pojkarna sover något sämre än tidigare år, ca 7-8 timmar per natt. Av flickorna i åk 7 sover ca 62 procent 7-8 timmar per natt.

Analysen visar på:

- att mobiltelefonen och datorspel är ett störande moment för sömnen
- elever har svårt att komma i säng på kvällen. Detta beror bland annat på sena träningar för idrottande elever och generella svårigheter att varva ner.

Skollunchen

Färre elever i åk 4 äter lunch i skolan. 70 procent av flickorna äter lunch varje dag, jämförelsevis med 81procent förra året. 69 procent av pojkarna äter lunch varje dag, jämförelsevis med 75 procent förra året. Både flickor och pojkar äter oförändrat med frukt och grönt.

Analysen och skolsköterskornas samtal med eleverna ger en rätt samstämmig bild:

- eleverna är inte förtjusta i vegetariska rätter så som linser, bönor samt det hopblandade alternativen så som röror, sallader, grytor och soppor.
- fiskrätter är inte populära.
- konstiga namn på maträtterna påverkar eleven, där det inte går att utläsa vad rätten innehåller. När eleverna inte vet vad rätten innehåller avstår de att äta.
- soppa är inte populärt och upplevs inte vara mättande.
- eleven vänder ofta i matsalen eller äter en hårdmacka och eventuellt sallad.
- många av eleverna har svarat att de äter varje skoldag, även om de endast äter en smörgås.

Nästan alla elever går till matsalen och äter, eller får speciallösning (äta i klassrummet).

Barnen uttrycker att de skulle äta skolmaten oftare om de skulle bli serverade mat de är vana att äta och där de vet innehållet är i maträtterna.

Tvårätters-system är positivt enligt många elever. Orolig matsalsmiljö och stressiga lunchtider, höga ljudnivåer påverkar matron negativt.

I åk 7 visar hälsoenkäten att det är något färre elever som äter lunch på skolan jämfört med tidigare år. Skillnaden är emellertid liten. Både flickor och pojkar har blivit sämre på att äta frukt och grönt än tidigare. Analysen av orsakerna för lägre grad av ätande av lunch är likartade för åk 7 som för åk 4, se ovan.

Skollunchen är ett viktigt område att jobba med eftersom maten mitt på dagen gör att eleverna orkar med hela skoldagen. Syftet med skolmaten är att eleverna äter skollunch för sin hälsa och för att öka måluppfyllelsen i skolan. Att lära eleverna att äta varierad kost är ett vårdnadshavaransvar i huvudsak. Frågan är hur skola och hem kan samverka för att i ökad omfattning få tillbaka eleverna till skollunchen.

Dialog och samverkan mellan till exempel den lokala elevhälsan i form av EHT tillsammans med skolmåltidernas personal och ledning kan vara ett bra forum för att ta fram åtgärder på det lokala planet. Skollunchen är ett viktigt samverkansområde framåt.

Medskick i framåtriktat syfte

Arbetet med tillgängliga lärmiljöer i Luleås skolor ger resultat i form av ökad kunskap hos alla som jobbar i skolan samt insatser för att alla elever ska nå sin fulla potential.

Analysen visar att det fortsatt är viktigt att skolan jobbar med elevernas mående överlag och intensifierar arbetet med att skapa tillgänglig och hälsosam lärmiljö på skolan.

Framtagande och fokus på främjande, förebyggande och åtgärdande insatser över psykisk hälsa och ohälsa ser skolkuratorer och skolsköterskor som viktiga fokusområden.

Vidare behövs åtgärder i samverkan för att skollunch ska locka fler elever till att äta skolmaten.

Kulturskolan - elevenkät i grundskolan

Höstterminen 2021 skickade Kulturskolan ut en enkät till samtliga musiklärare i Luleå kommun som deras elever fick svara på under musiklektionen. Enkäten handla inte bara om musikämnet utan om Kulturskolas hela valbara verksamhet. Genom enkäten fick Kulturskolan bland annat svar på vad eleverna vill göra och hur de vill göra det. Utifrån material kunde kulturskolan utläsa var elevernas största intressen finns, vad eleverna upplever saknas och vad Kulturskolan behöver utveckla för att fler barn och elever ska kunna utveckla sina intressen.

Elevernas önskemål har tillsammans med tidigare enkäter, och det Kulturskolan kunnat utläsa i köerna för olika kurser, påverkat utbud och rekrytering av nya lärare. Kulturskolan har därför anställt lärare i media, drama och gitarr och piano.

2.3.1 Medicinsk elevhälsa

Patientsäkerhet

Anvisning

Beskriv de viktigaste slutsatserna i patientsäkerhetsberättelsen.

Vad från avsnittet tar ni med er till avslutande analys?

Grunden för patientsäkerhetsarbetet är att ständigt förbättra verksamhetens ledningssystem och kvalitetsarbete. Patientsäkerhetsarbetet är med andra ord en ständigt pågående process. Patientsäkerhetsberättelsen skrivs kalenderårsvis och antas i Barn- och utbildningsnämnden innan mars påföljande år. Med anledning av detta redovisas resultat från patientsäkerhetsberättelsen för 2021.

Under 2021 har patientsäkerhetsarbetet utgått ifrån befintligt årshjul. Prioriterade förbättringsområden har funnits gällande bland annat avvikelser, samverkan och processer. Processer och rutiner har under året löpande setts över, uppdaterats och tillskapats vid behov. Egenkontroll har genomförts enligt checklista vid två tillfällen under året.

Patientsäkerhetsberättelsen för föregående år har upprättats och godkänts av Barn- och utbildningsnämnden. Samverkan med vårdgrannar har utvecklats och kontakter har återupptagits utifrån behov.

Negativa händelser har hanterats enligt rådande hanteringssystem för avvikelser och utbildning med hälso- och sjukvårdspersonal har genomförts. Förändringar angående avvikelshantering har gjorts där systemet nu innefattar även rapportering och hantering av risker samt klagomål/synpunkter. Återkoppling har skett gällande inkomna avvikelser till hälso- och sjukvårdspersonalen för ökad delaktighet och lärande.

Under året har en anmälan enligt lex Maria gjorts till IVO, baserat på negativ händelse som upptäcktes under 2020. Anmälan resulterade i bedömningen att vårdgivaren vidtagit adekvata åtgärder för att säkerställa att händelsen inte ska inträffa igen.

Framåt ses behov av att fortsatt arbeta med systematiskt förbättringsarbete gällande negativa händelser, risker och klagomål/synpunkter, ökad informationssäkerhet, utveckla egenkontroll samt målgruppsundersökningar.

Patientsäkerhets- och kvalitetsarbetet fortsätter enligt handlingsplan och årshjul. Bedömningen är att de insatser som gjorts under 2021 har haft avsedd effekt på patientsäkerhet och kvalitet.

.

2.3.2 Corona COVID-19

Anvisning

Beskriv vilka insatser verksamheten gjort med anledning av pandemin och det befarade kunskapstappet/försämrade måendet bland barn och elever. Beskriv vilka effekter ni sett och vilka nya arbetssätt som kan användas i verksamheten även efter pandemin.

Beskriv vilken påverkan pandemin haft på organisationen. Det kan exempelvis gälla bemanning och långsiktig planering.

Elevehälsan

Under våren 2021 beslutade regeringen att tilldela kommunerna ekonomiska medel för att omhänderta och trygga elevers rätt till utbildning genom statsbidraget skolmiljarden som ska möjliggöra för skolhuvudmän att kompensera för svårigheter som kan ha uppstått genom Covid-19.

I Luleå kommun nyttjas den del av skolmiljarden som tilldelats Resurscentrum genom ett utvecklingsprojekt för att förebygga skolfrånvaro och främja skolnärvaro ur ett psykologiskt och relationellt perspektiv.

Målsättningen är att de tre projektskolor som deltar får extra stöd och närvaro av psykolog - Residensskolan, Ängsskolan och Stadsöskolan - och kommer att ges möjlighet att utveckla sitt elevhälsoarbete kring skolnärvaro/skolfrånvaro. Den kompetens och de erfarenheter, stöd och rutiner som utvecklas inom projektet kommer bli del av ett generellt stöd för utveckling på området för samtliga enheter inom kommunen.

Erfarenheterna och lärdomarna från projektet kommer bli en del av och vävas in i det nya projektet *PIS - Prevention I Samverkan*.

Pandemin har bidragit till att vi har varit tvungna att tänka om och tänka annorlunda när det exempelvis gäller de fysiska mötena på enheterna. Digitaliseringen har hjälpt oss att vara närvarande och ge stöd (ex. handledning) till enheterna. Dock ser vi att vissa möten har behov av fysisk karaktär så när vi nu tar med oss erfarenheterna från pandemin så kan vi konstatera att en variation av digitala och fysiska möten är att föredra.

Med anledning av den höga sjukfrånvaro och det ansträngda läget på enheterna har vi från Resurscentrum fått anpassa oss när det gäller fortbildningsinsatser. För att möta behovet att varje enhet, arbetslag ska kunna ta del av fortbildning har vi digitaliserat stor del av fortbildningsmaterial. Detta ser vi som en framgångsfaktor att fortsätta med där vi bedömer att rektorerna i större utsträckning kan anpassa fortbildningsinsatserna utifrån lokala förutsättningar när de själva styr över när de tar del av fortbildningen.

Elevehälsan gällande skolkuratorer och skolsköterskor

Enligt uppföljningen under förra läsåret så ses fortsättningsvis positiva resultat avseende

digital möjlighet till medverkan i möten, samverkan och dialoger med vårdnadshavare och elever. Digitalt arbetssätt och metoder som har nyttjats i högre utsträckning under pandemin har även gett större tillgänglighet till elevhälsa i vissa situationer och sammanhang. Till exempel har båda vårdnadshavarna i förskoleklass ofta valt att medverka vid uppföljningar av hälsosamtalen när samtalen har erbjudits digitalt.

Elevers mående har till viss del påverkats av Covid-19. Den ökade sociala isolering och att elever tappade sitt naturliga sociala sammanhang har påverkat hälsan negativt för flera elever. Detta är ett resultat som redovisas närmare under rubriken "2.3 Observerade resultat", delrubriken *Mående hos elever*. I denna del redovisas hälsoenkätens resultat i klass 4 och 7 och analys som följer.

Covid-19 påverkan på organisationen bedöms annars vara liten. Skolsköterskor och skolkuratorer har ett arbete som utförs "på plats" i verksamheten. Vid personals sjukdom under Covid-19 har vissa arbetsuppgifter skett digitalt. Detta har påverkat att den fysiska närvaron på skolan varit lägre i perioder samt att tillgänglighet till elevhälsan i det fysiska mötet för elev har blivit sämre.

Under en period då vaccinering startade upp så vaccinerade skolsköterskor under Socialförvaltningens paraply. Detta ledde till att det främjande och förebyggande arbetet på skolorna i viss mån fick stå tillbaka under perioden. Metoder och nya arbetssätt togs fram särskilt för skolsköterskornas hälsobesök och vaccineringar under pandemin. Metoder som till viss del fortsatt kan användas efter pandemin.

Under året har två digitala utvecklingsprojekt har varit aktuella. Det ena är politikens uppdrag till elevhälsan att utveckla en digital tillgänglighet till skolsköterska och skolkurator under pandemin. Under året har skolsköterskor och skolkuratorer på grund- och gymnasieskolan tillsammans med kompetenser från BUF utvecklat en e-tjänst. E-tjänsten kommer bli ett komplement till övriga kontaktvägar som redan finns för eleverna elev. E-tjänsten som ska kallas "Digital kontakt elevhälsa" planeras starta upp i november.

En annan effekt som tydligt kom av pandemin var att kunna hålla säkra digitala möten. I denna del har skolsköterskorna under året ingått i en pilotgrupp tillsammans med Socialförvaltningen med att prova metod; "Secure mejl" samt "Secure meeting". Piloten ska utvärderas inom kort.

Sammanfattningsvis har Covid-19 medfört att den digitala utvecklingen och användningen av digitala verktyg kommit igång på ett kraftfullt sätt hos professionerna skolsköterskorna och skolkuratorer samt i verksamheterna. Arbetet med att intensifiera och utveckla stödet kring psykisk hälsa för elever är ett kontinuerligt arbete framåt.

Modersmål och studiehandledning

Uppfattningen är att det varit få sjuka modersmållärare. Pandemin har haft positiv effekt på digital samverkan och digital kompetens vilket vi tar med oss i postpandemin.

Stress, ensamhet och isolering uppges ha ökat bland modersmåslärarna. Detta på grund av upplevd förväntan att alltid vara uppkopplad och tillgänglig och fysisk/social distans.

Elevernas scheman ändrades ofta utan information till modersmåslärarna. Även svårt att arbeta i de blandade elevgrupperna när några elever var på plats i skolan och andra skulle delta via Teams i samma grupp.

Kulturskolan

Den valbar verksamheten

Under läsåret 21/22 har undervisningen bedrivits som vanligt på Kulturskolan, men fortsatt med vissa anpassningar.

Följande anpassningar har gjorts:

- Under läsåret har Kulturskolan inte fyllt grupperna till brädden med hänsyn till utrymme/avstånd och minskad smittspridning.
- Då Hertsöskolans åk 7 vistats i Kulturskolans lokaler har detta lett till att Kulturskolan inte kunnat erbjuda hela sitt utbud, då verksamheten inte haft tillgång till alla lokaler.
- Varje läsårsstart åker Kulturskolans lärare ut till skolorna och träffa eleverna och låter dem prova instrument. Detta har Kulturskolan inte kunnat genomföra i full skala. Detta har förmodligen lett till färre anmälningar till kurserna.

Projekt och resurs i alla skolformer

När det gäller projekt i grundskolan så covid-anpassade Kulturskolan samtliga projekt som erbjöds i projektkatalogen. Kulturskolan har löpande haft dialog med skolenheterna och har tillsammans med skolorna planerat kring vad som funkar för deras behov. Under hösten fick Kulturskolan ställa in flera scenkonstarrangemang och vissa arrangemang genomfördes med färre i publiken. Det mesta som ställdes har gått att skjuta fram. Kulturskolan kommer därför att göra en satsning på scenkonst höstterminen 2022, så att fler elever får möjlighet att ta del av teater-, dans- och filmupplevelser.

Organisationen

Den digitala kompetensen har definitivt ökat hos medarbetare och möjligheten att träffas via teams har Kulturskolan behållit där det fungerar lika bra.

3 Analys

3.1 Analys av resurscentrum

Anvisning

1. Samband mellan prioriteringar och resultat

I detta delavsnitt beskriver ni hur era prioriteringar (SKA-poster) påverkat verksamhetens kvalitet. Inled avsnittet med att kort återge era prioriteringar: vad skulle ni göra och vilka var de förväntade effekterna.

- Om ni anser att prioriteringarna har haft effekt: Lyft fram de resultat (tidigare avsnitt i denna KR) som ni anser kan kopplas till prioriteringarna. Motivera varför ni ser ett samband.
- Hur säkerställer ni att den framgången övergår i ordinarie verksamhet?
- Om prioriteringarna inte har haft effekt: Vad tror ni är anledningen? Behöver enheten göra omtag på något vis? Andra åtgärder? Andra resurser? Beskriv kort.

2. Resultatet i nytt perspektiv

I detta delavsnitt beskriver ni om det finns något i årets kvalitetsrapport som inte omhändertas i tidigare prioriteringar. Här får ni chans att revidera och motivera om ni vill ändra inriktning på ert utvecklingsarbete.

- Välj de väsentligaste resultaten/avvikelsema/problemen (det som skiljer sig från det önskvärda)
- Formulera vad ni vill förändra det vill säga det som skulle kunna vara era mål.
- Vilka hypoteser har ni om vad som orsakar problemet? Har ni provat någon hypotes? Hur?
- Behövs ytterligare uppföljning för att förstå orsakerna? Formulera då vad ni behöver veta mer om och hur ni kan göra för att få fram det.

3. Analysera Resurscentrums arbete utifrån ett jämställdhetsperspektiv

- Vilka är de viktigaste insikterna? Vad får dessa insikter för påverkan på fortsatta prioriteringar i det systematiska kvalitetsarbetet?
- Finns det prioriteringar som behöver göras? Kompetens? Aktiviteter?

I nästa steg anger ni era nya eller reviderade prioriteringar i tabellform.

Under läsåret 2021/22 har Resurscentrum haft två prioriterade utvecklingsområden; Styrning och ledning samt Främjande och förebyggande. Ett målinriktat arbete med styrning och ledning har särskilt prioriterats under läsåret som gått. Detta mot bakgrund av att områdets betydelse särskilt lyfts fram av Resurscentrums enhetschefer under föregående läsårs utvärdering. Därtill gjordes bedömningen att en väl fungerande styrning och ledning är grunden för ett gott och ändamålsenligt utvecklingsarbete.

Resurscentrum har under läsåret som gått därför lagt fokus på att vidareutveckla sina styrprinciper. Detta för att skapa tydliga ramar och goda förutsättningar för utveckling och kvalitet. Arbetsprocessen har främst skett i nära dialog och samverkan med berörda enhetschefer. Resurscentrums HR-strateg har varit nära delaktig och tillsammans har vi även integrerat SKA arbetet med arbetsmiljöarbetet.

Förutom fokus på strukturella styrprinciper har Resurscentrum gett hög prioritet och utrymme för de relationella och mellanmännsliga aspekterna. Dessa aspekter som kan ses som själva grunden i ledarskapet. Ambitionen har varit att under året tillsammans bygga närhet mellan Resurscentrum olika verksamheter och psykologisk trygghet inom chefsgrupperna. Detta för att skapa goda förutsättningar för utvecklings- och förändringsprocesser.

I avsnittet 'Det systematiska kvalitetsarbetet' beskrivs Resurscentrums arbete med styrning och ledning, analys av resultat och vad som behöver ske under det kommande läsåret 2022/23.

Nedan följer därför Resurscentrums analys av främjande och förebyggande elevhälsoarbete.

Främjande och förebyggande

Det långsiktiga målet för Resurscentrums elevhälsoarbete är att det ska bli alltmer främjande och förebyggande.

Detta arbete har också varit närvarande, men har inte fått lika mycket utrymme som området styrning och ledning. Arbetet med främjande och förebyggande kommer få mer utrymme läsåret 2022/23.

Under Resurscentrums uppstartsdagar i september 2022 låg fokus på hur elevhälsan, Kulturskolan och flerspråk/modersmål ska kunna bli alltmer främjande och förebyggande i sin karaktär. Denna förflyttningsresa - från åtgärdande till mer främjande och förebyggande - kommer att vara den röda tråden för Resurscentrums utvecklingsarbete under läsåret.

Under läsåret 2021/22 gjorde vi ett grundligt arbete med att hitta riktningen på det långsiktiga SKA. Vi kommer därför att behålla förra årets planering och arbeta med aktiviteterna för att skapa medvetenhet och fokus kring denna förändringsresa.

Därför kommer också förra läsårets mål och planering att bibehållas med mindre korrigeringar. Genom bland annat Resurscentrums kvalitetsforum kommer utrymme och fokus att ges till utvecklingsområdet främjande och förebyggande.

Under kalenderåret 2022 har Resurscentrum fått ett jämställdhetsuppdrag från BUN. Arbetet redovisas i Barn- och utbildningsförvaltningens årsredovisning för 2022. Resurscentrum hänvisar till denna kommande redovisning när det gäller jämställdhetsperspektivet.

4 Prioriterade utvecklingsområden

Anvisning

Ur Allmänna råd - Systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet, Skolverket

Rektor (samt övrig chef) bör:

- se till att enhetens planering av utbildningen utgår från den gemensamma analysen av

måluppfyllelsen och huvudmannens respektive enhetens beslut om prioriterade utvecklingsinsatser

- *ange i planeringen vad insatserna förväntas leda till*
- *ange i planeringen de förutsättningar som behövs för att genomföra utbildningen och utbildningsinsatserna”*

Nu är det dags att, utifrån resultat och analys och de identifierade utvecklingsområdena tillsammans med personalen **prioritera** utvecklingsområden att arbeta vidare med för att de nationella målen ska uppfyllas (för resurscentrum finns även lokala uppdrag).

För att enheter ska kunna bedriva ett utvecklingsarbete med kvalitet rekommenderas maximalt tre prioriterade utvecklingsområden.

När utvecklingsområdena formulerats i detta avsnitt så fortsätter arbetet sedan med dem i SKA-målstyrningsvyn i Stratsys.

Utvecklingsområdets Vad och Hur	Utvecklingsområde 1:	utvecklingsområde 2:	Utvecklingsområde 3:
Utvecklingsområde:	Styrning & ledning	Främjande & förebyggande	
Varför är utvecklingsområdet prioriterat? Motivera utifrån resultat och analys.	- Det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) ska upplevas som meningsfullt, begripligt och hanterbart av alla inom Resurscentrum. - Varje medarbetare behöver få förutsättningar att bli en medledare som aktivt bidrar i kvalitetsarbetet. - SKA präglas av tillit som ledningsfilosofi. - Samverkan och samskapande är betydelsefullt för kvalitet. Vi behöver därför tidigt inkludera våra medparter i processerna. - I detta ligger att skapa kvalitativ samverkan med berörda skolformer. - Resurscentrum Måltider blir också en del av SKA-årshjulet.	- Lärande och hälsa hänger ihop. Därför behöver vi inom RC medvetandegöra hur våra verksamheter bidrar till att förebygga svårigheter/ohälsa och främja hälsa, lärande och utveckling hos våra barn och elever. - Att arbeta främjande och förebyggande med syftet att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål är gemensamt för Resurscentrums alla verksamheter. - Ovanstående ringar också in elevhälsans huvudsakliga uppdrag. - I vår analys ser vi behov av att än mer stärka det främjande och förebyggande uppdraget inom alla våra verksamheter.	
Inom vilket/vilka styrande dokument finns utvecklingsbehoven?	Skollagen 2 och 4 kap. Luleå kommuns värdegrund och ledarfilosofi.	- Skollagen 2 kap. om elevhälsa. - WHO:s definition av hälsa. - Livsmedelsverket och Skolverkets stödmaterial: 'Skolmåltiden - en viktig del av en bra skola' - 'Nationella riktlinjer för måltider i 'skolan'. - Skolchefens uppdragsdirektiv till Resurscentrum.	
Vilka konkreta effekter förväntas?	- Att SKA upplevs som meningsfullt, utvecklande och	- Varje verksamhet medvetandegör hur deras	

Utvecklingsområdes Vad och Hur	Utvecklingsområde 1:	utvecklingsområde 2:	Utvecklingsområde 3:
På kort och lång sikt?	<p>stöttande ur ett verksamhetsperspektiv samt av alla medledare. - Att SKA bidrar till tydlighet, riktning och en känsla av sammanhang. - Att SKA bidrar till ökat fokus på kvalitet och effektivitet. Att vi gör det som är viktigt på riktigt. - Att SKA bidrar till klarhet om hur vi skapar en kvalitativ utbildning för alla barn/elever. - Att vårt SKA möter våra utvecklingsbehov så att vi kan ge barnen/eleverna de bästa förutsättningar för lärande och välmående. - Vi följer upp och utvärderar medarbetarnas upplevelse av SKA genom dialog och kvalitativa indikatorer. Att Resurscentrum Måltider bygger grunden för ett långsiktigt SKA.</p>	<p>utvecklingsarbete behöver utformas så att ett allt mer främjande och förebyggande elevhälsoarbete kan växa fram. - Vi arbetar gemensamt med bland annat Skolverkets pyramider och ökar förståelsen hur vi kan bredda basen av främjande och förebyggande arbete. - Vi fortsätter fördjupa vår förståelse av vad hälsa är med utgångspunkt i WHO:s definition. - Vi når ökad förståelse på hur vi på olika sätt kan arbeta för att stärka det främjande och förebyggande uppdraget kring hälsa och lärande. - På sikt skapar det främjande och förebyggande arbetet en utbildning som möter barn/elevers hälso- och utvecklingsbehov i ett tidigt skede som blir en integrerad del av skolvardagen. - Resurscentrums elevhälsa kommer tidigt in i skolenheternas arbetsprocess för att bidra till att tillgängliggöra lärmiljöer och undanröja hinder i lärandet. - Vi skapar ökad medvetenhet om hur elever kan vara delaktiga i utvecklingsarbetet. Detta gäller framförallt måltider. - När vi rör oss från åtgärdande insatser på individnivå till insatser av främjande och förebyggande karaktär när även hälsoarbetet ut till fler barn/elever. - Vi ser på längre sikt att främjande och förebyggande insatser blir en större del av vårt arbete och att individärenden minskar.</p>	
Vilka förutsättningar finns för att genomföra insatserna? Vem? Vad? Hur?	<p>- Avdelningschef och utvecklingsledare leder det gemensamma SKA. - Enhetscheferna leder SKA i sina verksamheter. - Kvalitets- och utvecklingsfrågor är återkommande på Resurscentrums olika interna forum, ex vid arbetsmöten, APT och kvalitetsforum. - I forumen läggs fokus på nuläge, prioriterat utvecklingsarbete samt hur insatser följs upp och</p>	<p>- Avdelningschef och utvecklingsledare leder det gemensamma SKA. - Kvalitets- och utvecklingsfrågor är återkommande på Resurscentrums olika forum, ex vid arbetsmöten, APT och kvalitetsforum. - Enhetscheferna leder sitt interna utvecklingsarbete. - I forumen läggs fokus på nuläge, prioriterat utvecklingsarbete samt hur insatser följs upp och</p>	

Utvecklingsområdets Vad och Hur	Utvecklingsområde 1:	utvecklingsområde 2:	Utvecklingsområde 3:
	<p>utvärderas. - Resurscentrum strävar mot att bidra till att utveckla det gemensamma kvalitetsarbetet med berörda skolformer.</p>	<p>utvärderas. - Resurscentrum strävar mot att bidra till att utveckla det gemensamma kvalitetsarbetet med berörda skolformer.</p>	
<p>Vilka insatser ska genomföras? På kort och lång sikt?</p>	<p>- Använda dialog som verktyg i att skapa förståelse, samsyn och riktning framåt. - Stärka samverkan i SKA intern samt med skolformerna. - Enhetscheferna delar med sig av varandras arbete med utvecklingsområdena och får följa varandras process för ökad synergi. - Vi skapa tydlighet kring mål och behov. - Vi kompetensutvecklar oss bland annat inom kommunikation genom att arbeta med förvaltningens framtagna 'kommunikationstrappa'. Denna kopplas samman med modellen för tillitsbaserad styrning och ledning. -Vi inkluderar våra medparter så tidigt som möjligt i processer. Bland annat genom att vi bjuder in till samskapande arenor i samverkansfrågor. - Vi bidrar till fördjupad samverkan/samskapande internt och tillsammans med skolformerna.</p>	<p>- Vidga den gemensamma förståelsen av hälsobegreppet samtliga delar. - Varje verksamhet skapar medvetenhet kring vad de vill uppnå med sitt främjande och förebyggande hälsoarbete samt vilka fortsatta steg verksamheten behöver ta. -Vi skapar tydlighet och samsyn om hur Resurscentrums stödjande arbete mot skolformerna kan i huvudsak bli förebyggande och främjande. -I våra interna och externa kontakter lyfter perspektivet kring främjande och förebyggande. - Även i de fall elevhälsan arbetar med ärenden på individnivå av åtgärdandekaraktär.' - Vi använder Skolverkets pyramid gällande främjande, förebyggande och åtgärdande för att bygga förståelse.</p>	
<p>Hur ska uppföljning och utvärdering av insatserna ske? Vem? Vad? Hur?</p>	<p>- Vi tillämpar Resurscentrums SKA-årshjul. - Uppföljning av arbetet i februari. - Utvärdering av arbetet i maj/juni. - Arbetet planeras av utvecklingsledare i samråd med cheferna. - Vi följer upp och utvärderar SKA genom dialog och kvalitativa indikatorer.</p>	<p>- Vi tillämpar Resurscentrums SKA-årshjul. - Uppföljning av arbetet i februari. - Utvärdering av arbetet i maj/juni. - Arbetet planeras av utvecklingsledare i samråd med enhetscheferna. - Vi följer upp och utvärderar SKA genom dialog och kvalitativa indikatorer.</p>	
<p>Hur kan utvecklingsarbetet kopplas till relevant forskning och beprövad erfarenhet?</p>	<p>-Vi grundar den tillitbaserade ledningsfilosofin på Louise Bringselius böcker samt Luleå kommuns framtagna material. - Ur detta perspektiv behöver ledning och styrning ha fokus på kärnverksamhetens behov. De viktigaste instrumenten för ledning och styrning är lärande, helhetsansvar och relationsbyggande. - Syftet med styrningen är att främja och hjälpa verksamheterna att skapa</p>	<p>- Vi vet från forskning att hälsa och lärande förutsätter varandra i ett dubbelriktat samband. Av SOU 2021:11 'Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven, framgår bl.a. att elevhälsans förebyggande och främjande potential generellt i Sverige inte utnyttjas i tillräcklig utsträckning. -Vidare framgår att den samlade elevhälsan, med dess</p>	

Utvecklingsområdets Vad och Hur	Utvecklingsområde 1:	utvecklingsområde 2:	Utvecklingsområde 3:
	<p>en kvalitativ verksamhet. - Dialogbaserad, kollegial och förståelseinriktad utvärdering är viktiga instrument.</p>	<p>olika perspektiv och kompetenser, kan bidra till att förebygga svårigheter och ohälsa bland elever och främja elevers hälsa, lärande och utveckling. - När elevhälsans resurser används i hög grad åt elevers svårigheter och resurser på individnivå och arbetet är i huvudsak inriktat på insatser när problem redan uppstått, medför detta risk för negativa spiraler. Resurser förbrukas av insatser som sätts in för sent, medan förebyggande och hälsofrämjande insatser får stå tillbaka.</p>	